

Introduktion till artiklar under 2018–2014

Hur ska vi kunna förbereda och lugna eleverna inför de klimatförändringar som kommer?

Elever är inte dumma. De tar till sig den alarmerande informationen om klimatförändringarna, och de inser att dessa kommer att påverka deras liv i framtiden. Hur ska vi kunna ingjuta hopp i eleverna? Hur ska vi på bästa sätt kunna förbereda dem?

Slakten på jämlikheten har ett pris

Från att ha haft världens mest jämlika samhälle har Sverige halkat långt ned i denna liga. Från att ha haft världens mest jämlika skola har vår skola nu rasat till plats 25 bland 40 jämförbara länder enligt en rapport som kom häromdagen.

Hur länge ska eleverna lida för Björklunds skolpolitik?

I den senaste enkäten inför valet framkom att väljarna har störst förtroende för Liberalerna och Björklund när det gäller skolan. Detta är ytterst märkligt eftersom Björklund är den politiker som mer än andra bär ansvaret för att eleverna lär sig sämre och mår sämre. Hur tänker dom, skolhögarna?

Hur tänker dom skolhögarna?

När man ser hur de som har makten över skolan fattar sina beslut så blir man ibland betänksam. Hur tänker dom? Ett exempel: Skolverkets avdelning för skolutveckling stängdes och ersattes med en avdelning för skolinspektion. Man fann det viktigare att mäta och betygssätta elevernas kunskaper och kontrollera skolornas verksamhet än att utveckla metoder och material som kunde underlätta elevernas lärande. Hur tänkte man?

Därför är vissa politiker farligare än andra

I Göteborgs Posten den 24 januari refereras en bok av läkaren James Gillian med titeln Why some politicians are more dangerous than others. I boken återges vad en grupp läkare fann när de studerade orsakerna till att ungdomar utför kriminella handlingar. Det man fann gemensamt för de studerade ungdomarna var tre faktorer: utanförskap, fattigdom och brist på framtidstro.

Hur jag blev engagerad i de skolsvaga elevernas situation

I slutet av 1960-talet fick jag en tjänst som metodiklektor i ekonomiska ämnen. I tjänsten ingick att jag också skulle vara lärare i en gymnasieklass. På den skola där jag tjänstgjorde hade man dittills bara haft allmänna gymnasielinjer. Jag fick ta hand om undervisningen i företagsekonomi i skolans första klass på den yrkesinriktade Dk-linjen (distribution och kontor).

Ju fler kockar, desto värre skolsoppa

Ett barn – det är varje människa upp till 18 års ålder. Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet. Så står det i Barnkonventionen. De beslut som fattas om skolan borde därför utgå från vad som är bäst för eleverna. Man borde utgå från vad eleverna behöver för att lära sig bra och må bra i skolan. Vad är det då för förutsättningar som eleverna behöver? Varför har facket bidragit till att öka lärarbristen?

Varför har facket bidragit till att öka lärarbristen?

Det kommer att saknas 80 000 lärare inom de närmaste åren, säger Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Det är därför nödvändigt att de sökande till lärarutbildningarna blir många fler. Lärarbristen gör att lärarna nu måste arbeta i större klasser och täcka upp för frånvarande kolleger, eftersom det saknas vikarier som kan rycka in. Denna ökade arbetsbörda har gjort att många lärare gått in i väggen och sjukskrivit sig.

Om det efter metoo oförsvarbara

Män begår våld och sexuella övergrepp mot kvinnor. Detta i en förfärande stor omfattning enligt den flod av vittnesmål som har sköljt över oss. Som man förväntas jag skämmas över hur mina manliga bröder har betett sig. Och det gör jag också.

Så talar en hycklare

Vid presentationen av Liberalernas valprogram meddelade Björklund att det viktigaste för partiet var att åtgärda klyftan mellan fattiga och rika. Det låter ju bra. Särskilt när man tänker på hur denna klyfta uppstått.

Angrip orsaken till att ungdomar spårar ur!

Ungdomar i förortsområden tänder eld på bilar och kastar sten på ambulanser och brandbilar. Politikerna är eniga. Detta är oacceptabelt. Vi måste ha fler poliser. Förövarna måste straffas.

Okunnigt om skolan

I en debattartikel i Dagens ETC den 28 juni kritiserar Inger Enkvist införandet av grundskolan. Enkvist skriver att vi förut hade en acceptabel skola. Med det avser hon det gamla läroverket. Hon ondgör sig över de arbetsformer som man efter omfattande försöksverksamhet införde i läroplan för grundskolan 1980.

Betygen tudelar samhället

Samtliga elva ledamöter i en expertgrupp, som 1989 fick i uppgift av regeringen att analysera betygens funktioner och effekter, föreslog att de graderade betygen (5-4-3-2-1) skulle slopas och ersättas med godkänd/ännu ej godkänd. Den betygsutredning som sedan tillsattes av moderaten Beatrice Ask hindrades märkligt nog i direktiven att undersöka alternativ till graderade betyg. Den kom i stället att föreslå den nu gällande betygsskalan A-B-C-D-E-F. Frågan är varför?

Evidens – forskning eller åsikter

Evidens har blivit ett nytt modeord i skoldebatten. Skolkommissionens ordförande har upprepade gånger använt begreppet. Besluten i skolan ska grunda sig på vetenskaplig evidens. Med det avser han forskning. Till skillnad från åsikter.

Var fanns hänsynen till elevernas behov?

En skolkommission tillsattes för att förbättra skolresultaten och verka för en jämlikare skola. Den utgjordes av fem höga befattningshavare vid våra universitet, tre fackliga ledare, tre skolchefer på olika nivåer, en representant vardera för näringslivet och eleverna. Ingen »vanlig« elev och ingen aktiv lärare fanns med.

Angrip orsaker, inte symtom

Alla kan konstatera att Jeppe skolkar. Men ingen frågar sig varför Jeppe skolkar. Politiker framhåller att sambandet mellan skolk och otillräckliga betyg är otvetydigt. Man kräver att socialen ska hämta tillbaka skolkare till skolan och att skolket förs in i betyget. Man vill också dra in studiemedlen för dem som skolkar.

Kunnandet är viktigare än kunskaperna

Vad är det för mening med att gå i skolan? Många elever ställer sig dagligen den frågan. Det svar de får från vuxenvärlden är att de måste skaffa sig kunskaper för att klara sig och få jobb i framtiden. Kunskaper är sådant som läraren berättar för dem eller sådant som de kan läsa sig till i läroböckerna. Det är de kunskaper som de kan visa på proven – som avgör vilka betyg de får.

Svar till betygskramare på nätet

Du har rätt i att det är ett jävla tjat om att betygen skulle skada elever. Det tjasas ju också om att klyftan mellan fattiga och rika ökar i landet. Men det är ju bara bra det för oss som har vårt på det torra. Visst är det så att 18 000 elever hade för dåliga resultat på språkförståelsetestet i Pisa. Och visst är det så att 18 000 elever i år hade för dåliga betyg i nian för att få gå vidare till gymnasiet.

Dåliga beslut leder till en dålig skola

Det fattas beslut om skolan. Om det fattas bra beslut så blir skolan bra. Om det fattas dåliga beslut så blir skolan dålig. Om läraren fattar ett dåligt beslut så drabbar det bara hans egna elever. Om en skolminister fattar dåliga beslut så drabbar det landets alla elever. Om ett beslut blir bra eller dåligt beror på den kompetens beslutsfattarna har. Det beror också på vilket underlag de har för sina beslut.

Hur minska mäns våld mot kvinnor?

Spaltmil har skrivits om hur män gör sig skyldiga till fysiskt våld mot kvinnor. I debatten läggs vanligen allt ansvar för detta på männen. Såväl på de män som utövar våldet som på dem som inte gör det. Männen ska lära sina söner att inte uppföra sig så. Kvinnorna ska inte behöva ändra på sitt sätt att vara eller på sitt sätt att klä sig. Om man verkligen vill minska mäns våld mot kvinnor, är detta ett kontraproduktivt ställningstagande.

Hur jämställd är egentligen tidningen ETC?

Nyligen berömde man sig på ledarsidan i ETC av att vara en riktigt jämställd tidning. Det var minst lika många kvinnor som kom till tals i tidningens spalter som män. Frågan är dock om det är vad skribenterna har mellan benen som är avgörande för hur jämställd tidningen är. Eller om det är innehållet i spalterna.

Skolans matematik förstör för eleverna

Under grundskoletiden får alla elever undervisning i matematik under sammanlagt 1 125 lektionstimmar. Det är ett hundratal timmar mera än vad de får tillsammans i ämnena geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap och konsumentkunskap. Vad eleverna lär sig i alla dessa andra ämnen ingår inte i OECD:s Pisa-undersökningar. Därför tar man inte heller hänsyn till dem i dagens skoldebatt. Där är det bara matematik och naturvetenskap som räknas.

När ska samvetet vakna?

Halleluja! Pisa-resultaten har slutat att sjunka. En stor rubrik på förstasidan i Lärarnas Tidning lyder Efterlängtad trendbrott. I stycket under rubriken talar man dock om att var femte elev ligger på oroande låg nivå vad gäller läsförståelse och att likvärdigheten i den svenska skolan blir allt sämre år efter år. Så varför denna glädje?

Dåliga beslut gör att elever misslyckas

18 000 elever misslyckades i fjol att få tillräckliga betyg för att få gå ett gymnasieprogram. Det berodde i de flesta fall inte på att de var för dumma eller för lata. Det berodde på att det hade fattats dåliga beslut om skolan.

Feltänk vid skolbesluten

Läraryftet blir ett lärarsänke Göran Greider tog nyligen i sin ledare i tidningen ETC upp ett av många resultat av feltänk i skolbesluten. De flesta problem som feltänken leder till hade man kunnat undvika om man hade tänkt efter litet mer.

Fler förskollärare är bättre än fler poliser

Stenkastning mot polisbilar, ambulanser och brandbilar. Politikerna är eniga. Detta är oacceptabelt. Vi måste ha fler poliser. Förövarna måste straffas. Få tänker efter vilka ungdomar det är som gör detta och varför de gör det.

Vi lever i paddans tidsålder

Läraren ska förmedla kunskaper. Det ska vara mera katederundervisning. Senast i partiledardebatten återkom Björklund till detta. Instämmande röster hörs från ämbetsmän och politiker, som liksom Björklund tillbringat sina yrkesliv på behörigt avstånd från eleverna och klassrummen. Det är den gode undervisaren som ska rädda en skola i förfall, säger man. Det lär hen inte lyckas med.

Det kan visst vara för sent

Inger Ashing ska hjälpa ungdomar att bryta utanförskapet. Hon är regeringens samordnare för unga som varken arbetar eller studerar. I en intervju i ETC säger hon att man måste fokusera på problemen med avhoppet från gymnasiet. Eleverna som hoppar av anser att de inte har fått det stöd som de behöver. Detta ska åtgärdas. Hon tillägger att det aldrig är för sent. Men det är det.

Nationalegoismen värre än nationalsocialismen

Nationalsocialismen ledde till lidande och död för miljontals människor. Nationalegoismen kan leda till lidande och död för hela mänskligheten. Inga jämförelser i övrigt.

Det gäller att såga på rätt grenar

Den som försvarar de små och svaga får snart veta att hen sågar på »fel« grenar. Det gäller inte minst i skolpolitiken. Den som står upp för Barnkonventionens krav att alla beslut ska fattas till barnens bästa inser snart att hen trampar andra på tårna.

Vilket ansvar vilar på skolan?

Var tionde elev i Göteborgs förorter säger sig sympatisera med IS. IS-krigare från Sverige har i intervjuer sagt sig vilja dö som martyrer för att få komma till paradiset. Planer på attentat mot folksamlingar i Sverige har avslöjats.

Skolkommissionen kommer inte att lyckas

18 000 elever har i år inte nått kunskapsmålen i årskurs nio. De har inte fått tillräckliga betyg för att få komma in på nationella gymnasielinjer. Nu ska en skolkommission försöka komma till rätta med detta skolans stora misslyckande. Det kommer man inte att lyckas med av flera skäl.

Vad eländet beror på

Maria Jarlsdotter twittrade frågan vem man ska skylla på. Det här är ett försök att svara på den: När pedagogiken har nått höjder finns reaktionen där, och knuffar ned den igen. Reaktionen i gestalt av okunniga amatörer, trångsynta bakåtsträvare och giriga egenintressen.

Skolan måste sluta knäcka svaga elever

Som ett eko av varandra krävde politikerna i Almedalen hårdare straff för de ungdomar som i sitt hat mot samhället kastar sten mot polisbilar, brandbilar och ambulanser. Ingen krävde dock några straff för dem som har grundlagt detta hat.

Några dåliga skolbeslut

Det är ingen naturlag som bestämmer att så många elever ska misslyckas i skolan. Det beror på att det har fattats en rad dåliga beslut. Beslut som försvårar arbetet för lärare och elever. Som bidrar till att klyftan i samhället vidgas.

Sagan om en folkfiende

En folkefiende har fått makt att bestämma i vårt land. Hans mål är att göra livet till ett helvete för oss. Hur ska han gå till väga? Han får rådet av Lucifer att starta med att klyva landet i två delar: en fattig del och en rik del. De rika ska han till en början med hålla sig väl med så att de går med på allt han gör, och att de talar väl om detta i alla tv-kanaler och tidningar och som de äger. De fattiga ska han inte bry sig om.

Tillfälligheterna styr våra liv

Du styr själv över ditt liv! Du är din egen lyckas smed! En självgod ledarskribent i Göteborgs Posten förkunnar olika varianter på detta tema. Hon kan tydligen inte föreställa sig verkligheten bakom livsödena för de medmänniskor som sitter på marken utanför våra butiker med en pappmugg framför sig. Hon kan inte ha tagit till sig alla rapporter om medmänniskor som har drunknat i Medelhavet när de försökte fly från krig och nöd. Hon kan inte ha tänkt till om bakgrunden till det faktum att allt fler ungdomar i vårt land nu förlorar livet i gängstrider eller genom överdoser eller självmord. Tror hon att det var så de ville att livet skulle se ut?

Egoismen utplånar mänskligheten

Världens ledare har enats om klimatmåt. Applåder. Miljöförstöringen hejdas. Världen räddas. Om det vore så väl. Dessvärre ligger det en ofantlig bromskloss i vägen för en sådan utveckling. Egoismen. Det faktum att alla är sig själva närmast och att alla handlar på det sätt som är lönsammast eller bekvämast för dem själva. Ska klimatmålen nås måste man ge avkall på egoismen. Och det kommer man inte att vilja göra.

Makten är överordnad pedagogiken

Den kände straffrättsspecialisten och författaren Peter Noll skrev ett par böcker på temat »Makten är överordnad rättvisan«. Att så är fallet ser vi tydligen nu i ett antal länder där diktatorer dömer sina kritiker till döden för att de har opponerat sig.

Religionernas baksida

När några sjukhuspräster i ett tv-program för någon tid sedan fick frågan vad de talade om med svårt sjuka människor gav de ett samstämmigt svar. De flesta sjuka ville tala om de synder som de hade begått i livet. De var oroliga för vad som skulle hända med dem i livet efter detta.

Den tunnelseende feminismen

Det är numera självklart att man inte kan anklaga alla muslimer för de terrorattentat som begås i islams namn. Det är en försvinnande liten andel av muslimerna som är jihadister. Lika självklart borde det vara att inte anklaga alla män för våldet mot kvinnor.

Medborgarrätt heter fortfarande pengar

Inför valet 1899 skrev Verner von Heidenstam: »Det är skam, det är fläck på Sveriges baner att medborgarrätt heter pengar.« Detta med anledning av att det bara var män med en viss inkomst som fick lov att rösta. Vilket av naturliga skäl ledde till att de politiska beslut som då fattades framför allt gynnade den rikare delen av befolkningen.

Religionernas hjärntvätt

Du skall inga andra gudar hava jämte mig. Så lyder det första av Guds bud i Bibeln. Allah är den ende guden och Mohammed är hans profet. Så lyder trosbekännelsen i Koranen. Borta är de solgudar, trädgudar, stengudar, regngudar och asatrons gudar som sedan urminnes tider skänkt människor trygghet och tröst.

Så kan skolan rädda ungdomars liv

Så gott som varje dag möts vi nu av nyheten att någon blivit skjuten eller knivskuren till döds i kriminella gängstrider. Det har blivit så vanligt att vi inte längre reagerar. Händelserna leder inte till några stora rubriker. Vi möter dem mer med en axelryckning än med höjda ögonbryn. På 1970-talet var sådana händelser sällsynta. De förorsakade stora rubriker och omfattande nyhetsinslag i radio och TV. Vad är det som har hänt sedan dess?

Ett förödande paradigmskifte i skolan

Två frågor har ideligen återkommit i den svenska samhällsdebatten. Vad beror det på att elevernas kunskapsnivå har blivit så mycket sämre? Vad ska vi göra åt det? Svaret på den första frågan borde vara vägledande för svaret på den andra frågan. Fram till mitten av 1980-talet sågs den svenska skolan som ett mönster för andra länders skolor. Frågan är vad som då hände.

Tidernas mest geniala affärsidé

Hur ska man skaffa sig rikedom och makt? Denna fråga ställde sig en gång två blivande kyrkofäder. »Jag vet!« sade den ene. »Vi lurar i folk att det finns ett liv efter detta och att dom kommer att hamna i ett brinnande helvete efter döden. Men det finns en räddning: Om dom ger oss pengar, får dom leva lyckliga i himlen«.

Underlåtenheter som dödar

Många svenska ungdomar mister varje år livet. Vi får så gott som dagligen höra om ungdomar som mött döden i strider mellan kriminella gäng. Ett fyrtiotal har dött i kampen för IS. Andra dör genom överdoser. För många slutar livet genom självmord. Hur många unga människor som dör i förtid på dessa sätt vet vi inte. Det har ingen tagit reda på. Frågan är varför?

Vad eleverna behöver

Någon frågade mig hur jag tycker att den goda skolan skulle se ut. Ingen liten fråga. Men jag kan nysta lite i den med utgångspunkt från det som jag har funnit att eleverna behöver för att lära sig. Jag har som metodiklektor suttit med i klassen vid omkring 5 000 lektioner som lärarkandidater har hållit. Jag har då kunnat studera eleverna och hur de har reagerat för olika inslag under lektionen.

Till dig, du intelligenta mattelärare

Det är sant att jag har ifrågasatt ditt påstående att alla människor behöver så mycket mera kunskaper i matematik i framtiden. Jag utgår från statistiken över de olika yrken som människor i dag har. Jag finner då att högst 10 000 av de omkring 100 000 eleverna i varje årskurs kommer att få jobb där det krävs några djupare kunskaper i matematik.

Funderingar kring forskning och forskare

Fyra professorer i pedagogik krävde nyligen i en debattartikel att forskningen skulle få mer resurser. Man skulle efter japanskt mönster studera skolor i länder som har lyckats bra i de starkt kritiserade Pisa-proven. Där skulle man få reda på vad våra elever behöver för att lära sig bättre. Man kan fråga sig om det är mera pengar till forskning de begär eller om det gäller mera pengar till forskare.

Hur jag blev engagerad i de skolsvaga elevernas situation

I slutet av 1960-talet fick jag en tjänst som metodiklektor i ekonomiska ämnen på lärarhögskolan i Göteborg. I tjänsten ingick att jag också skulle vara lärare i en gymnasieklass. På den skola där jag tjänstgjorde hade man dittills bara haft allmänna gymnasielinjer. Jag fick ta hand om undervisningen i företagsekonomi i skolans första klass på den yrkesinriktade distributions- och kontorslinjen, DK.

En förlegad pedagogik

Lärarens uppgift är att förmedla kunskaper. Lärarna ska använda mera katederundervisning. Detta var det pedagogiska budskapet från skolminister Björklund. Stödda på forskare som har studerat katederundervisning i Sydkorea instämmer både Skolverket och Skolinspektionen. De framhåller att det är den entusiastiske och skicklige undervisaren som är den viktigaste faktorn för elevernas lärande. Föga förvånande håller lärarorganisationerna med dem.

Överordnade skolfrågor och underordnade

Genom skolan formas framtiden. Hur skolan utvecklas angår alla. De flesta tycker till. Massmedierna påverkar. Lärarna utformar. Politiker beslutar. Hur tycker man till? Hur påverkar man? Hur utformar man? Hur beslutar man? Och varför? Alla grundar sina åsikter och sitt handlande på egna erfarenheter och på vad man tror sig veta. Många ser främst till vad som gynnar dem själva. Eller till vad som stämmer med deras ideologiska övertygelse.

Ojämliga lärarlöner skadar

I dagarna har regeringen presenterat en modell för det så kallade lärarlönelyftet. Därmed gör man lärarnas löner ännu mer ojämlika. Individuella löner efter prestation, förstelärare efter skicklighet och lärarlönelyft efter skicklighet. Lärarna delas upp i ett A-lag och ett B-lag.

Giganten i mobbningsbranschen

Mobbningen har hamnat i massmediernas strålkastarljus. Ett tv-program, Morgans Mission, har följts av flera program med både mobboffer och ångerfulla mobbare. Man ser tillbaka och diskuterar vad det var som hände, varför och vilka följer det har fått. Detta är utmärkt. Men de mobbare som träder fram i programmen är bara småhandlare i mobbningsbranschen i jämförelse med den gigant som aldrig får stå till svars för vad han har gjort.

Sanningssägarens dilemma

Den som tar på sig rollen som sanningssägare om skolan har det inte lätt. Detta gäller särskilt i de fall där sanningarna syftar till att bevaka rätten för de elever som fått de sämsta förutsättningarna att lyckas i skolarbetet. Många talföra särintressen påverkar skolbesluten för att de själva ska bli gynnade av dem. Varken de skolsvaga eleverna eller deras föräldrar kan göra sina röster hörda inför de beslut som fattas om skolan.

En tickande bomb

Tre unga människor miste livet genom ett våldsdåd i en skola i Trollhättan. Stora rubriker. Stor bestörtning. Sådant händer ju inte här i vårt land. Jo, faktiskt, det gör det. Var och varannan vecka har vi i år fått veta att unga människor dödats i våldsdåd, om än inte i skolmiljö. Det har blivit så vanligt att det inte längre förorsakar några stora rubriker.

Girigheten är ett hot mot mänskligheten

Orosmolnen har sedan länge hopat sig. Miljön. Religionskrigen. Kärnkraften. Ojämligheten. Visst skulle människorna kunna avvärja det mesta av dessa hot. Om den rätta viljan fanns. Och om alla drog sitt strå till stacken. Men så kommer det nog inte att bli. Alla är sig själva närmast. Egoismen sticker upp sitt fula tryne och lägger hinder i vägen överallt. Värst är girigheten, den elakaste formen av egoism.

Låt ändamålet helga medlen

Dessvärre finns det män som utövar våld mot kvinnor. Vi kan önska att det inte vore så. Men vad kan man göra åt det? Frågan är vilka som gör så. Och vilka som inte gör så. Går skiljelinjen mellan de män som i barnaåren tillsagts av sina fäder att de inte får göra så och de män som inte fått sådana tillsägelser?

Sanningar att säga

När jag ser tillbaka på mina insatser i skoldebatten finner jag att jag har tagit till vana att säga sanningar om det mesta. Det vill säga mina sanningar. Andra kan ha andra sanningar. Följande påståenden är länkade till artiklar med argument som jag grundar påståendena på:

Om jämställdhet och jämlikhet

Orättvisor ska påtalas och bekämpas var de än förekommer. Det finns orättvisor genom brister i jämställdhet mellan män och kvinnor. Det finns orättvisor i jämlikhet mellan fattiga och rika. Genom tidningar kan skribenter påverka väljaropinionen att ställa sig bakom åtgärder som minskar orättvisorna.

Skolan och det dödliga våldet

Så gott som varje morgon möts vi av nyheten att någon eller några ungdomar bragts om livet. Det har oftast skett i samband med uppgörelser mellan kriminella gäng. Vilka ungdomar drabbas av detta våld? Varför har de hamnat i situationer där de utsatts för våld? Ska samhället kunna undvika att detta våld fortsätter att öka måste man söka svar på dessa frågor.

Varför blir lärare lärare?

Det kommer att saknas 80 000 lärare inom de närmaste åren säger Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Det är därför nödvändigt att de sökande till lärarutbildningarna blir många fler. För att göra läraryrket mera attraktivt inrättas 14 000 förstelärartjänster med 5 000 kronor mera i månadslön. De flesta av dessa tjänster är tidsbegränsade till ett par år. De ska fördelas på de 160 000 lärare som nu är verksamma i skolan enligt Skolverket.

Var finns nyckeln till bättre kunskap?

När nattvandraren sökte sin tappade dörrnyckel letade han i gatlyktans sken. Det var lättare att leta där. Det var för besvärligt att leta i mörkret. Men nyckeln fann han inte. När de ansvariga för vår skola letar efter nyckeln till bättre kunskaper söker de också där det är lätt att se. De tittar på skolor som har lyckats bra i Pisa.

Okunnigt om arbetssätt i skolan

Som ett mantra har det upprepats av skolpolitiker och andra. Vad eleverna behöver för att lära sig är framför allt entusiastiska lärare som är duktiga på att undervisa. Det visar forskningen. Vilken forskning? Forskare har vallfärdat till länder vars skolor ligger i topp när det gäller resultat i Pisa-mätningarna.

En urholkad demokrati

Under en utfrågning i Almedalen fick Jonas Sjöstedt frågan varför Vänsterpartiet hade så låga opinionssiffror. Detta trots att de mer än andra partier värnar om det välfärdssamhälle för alla som en majoritet av väljarna vill ha. Han kunde inte svara på det. Men det finns en förklaring.

Skolpolitiker drar förhastade slutsatser

Forskare söker samband mellan olika företeelser som kan förklara varför vissa elever lär sig bättre än andra och varför andra elever lär sig sämre. Politiker och tjänstemän drar slutsatser av dessa samband och fattar beslut. Alltför ofta drar de förhastade slutsatser. Besluten blir därefter.

OECD snedvrider skolan

I partiledardebatten i TV den 10 maj om skolan hamnade rekommendationerna från OECD i centrum. De togs till försvar för den skolpolitik som alliansen har fört. Alliansen har länge låtit OECD vara med och styra skolan. För OECD verkar skolans främsta uppgift vara att forma kuggar som passar in i det ekonomiska maskineriet. Många av förändringarna i skolan bär spår av denna näringslivets strävan efter effektivitet.

Otänkbart om skolan

Om Barnkonventionen var lag skulle man inför alla beslut om skolan tvingas välja det som är bäst för eleverna. Men nu är Barnkonventionen inte lag i Sverige. Därför blir många åtgärder som skulle få eleverna att lära sig bättre och må bättre aldrig av. Andras intressen får väga tyngre.

Inför religionskritik i skolan

En ung göteborgare återkom efter att ha stridit för den Islamiska Staten (IS). Han intervjuades i TV-programmet Uppdrag granskning nyligen. Han var trosviss. Det var rätt att skära halsen av »otrogna«. Själv ville han gärna dö som martyr. Då skulle han få ta med sig sextio släktingar till paradiset. Där skulle han få förlusta sig med oskulder. Han visste för han hade själv läst Koranen. Han ville gärna offra sitt liv i kampen mot de »otrogna« i väst.

Klyftgrävvarnas verktyg

I början på åttiotalet var Sverige världsmästare i jämlikhet. Sedan början av nittiotalet har inkomstklyftorna i Sverige enligt OECD vuxit snabbare och mer än i något annat västland. Till stor del har detta berott på politiska beslut. Klyftan i samhället har grävts allt djupare. Vem grävde och vilka verktyg använde man att gräva med?

Förskolan. Vad kostar det att låta bli?

Sedan länge har de politiska partierna sagt sig vara eniga om att man måste minska grupperna i förskolan och på lågstadiet och öka antalet lärare för de elever som behöver särskilt stöd för att kunna lyckas i skolan. Men så har det inte blivit. Skolinspektionen har funnit att kommunerna bara har omfördelat en liten del av resurserna för att uppväga skillnaderna i elevernas förutsättningar. Man har tydligen tyckt att det kostar för mycket. Frågan är vad det kostar att låta bli.

Lär eleverna att skilja på saga och verklighet

Ingen som såg Uppdrag granskning i veckan kunde undgå att bli skakad av trosvisheten hos den unge Göteborgare som anslutit sig till Jihadkrigarna. Han visste för han hade själv läst Koranen. Det var rätt att döda motståndarna till den islamiska staten. Själv skulle han få ta med sig sextio släktingar till paradiset när han blivit martyr. Där skulle han få förlusta sig med oskulder.

En dålig kompromiss i betygsfrågan

Försök med betyg i årskurs fyra. Detta blocköverskridande beslut fick applåder. Men beslutet kommer att visa sig lika dåligt genomtänkt som de flesta andra skolbeslut på senare år. En fråga är vilka skolor som kommer att delta i försöken. En annan fråga är vilka slutsatser som man kommer att dra.

Varför skolreformerna inte har funkade

De politiska partierna ska nu bli överens om vad man ska göra för att skolresultaten ska bli bättre. Man lär få starta i en analys av vad som har gjort att det gått snett i skolan. Fram träder då en komplex väv av faktorer som har påverkat elevernas lärande.

Så skulle skolan kunna förbättras

Skolan kan inte bli nämnvärt bättre genom någon kvickfix på lokal nivå. De grundläggande problemen har skapats på central nivå. Att jaga syndabockar bland rektorer och lärare hjälper inte. För att få en radikal och varaktig förbättring av skolan krävs andra åtgärder.

Bibeln är en sagobok liksom Koranen

I nyheterna häromdagen fick vi veta att alliansen med stöd av Sverigedemokraterna ska rösta igenom ett förslag om att tillåta skolavslutningar i kyrkan. Att det också ska vara tillåtet att då sjunga psalmer och be böner. Många kan nog tycka att det är ett bra förslag. Men är det så klokt?

Övertro på forskningen

Det finns ingen forskning som visar att betygen ger de skolsvaga eleverna dåligt självförtroende.« Detta försvarar sig alliansen med när den kritiserats för att vilja införa betyg redan i årskurs fyra. Det som inte är bevisat genom forskning finns alltså inte. Nej, någon sådan forskning finns kanske inte. Men det behövs heller inte någon forskning om sådant som är uppenbart.

Roten till mycket elände

Var och en är sig själv närmast. Det är naturligt. Men egoismen kan också åstadkomma mycket elände. Politikerna inser att varje väljare är sig själv närmast. Det lönar sig därför att utlova skattesänkningar för breda löntagargrupper även om det minskar utrymmet för omsorgen av sjuka och fattiga. Det lönar sig att kritisera flyktingmottagningen även om det bidrar till att utsatta människor tvingas tillbaka till ett liv i nöd och livsfara. Det lönar sig att motsätta sig höjda miljöavgifter och bensinpriser även om detta bidrar till att miljökatastrofen kommer närmare. Det lönar sig genom flera röster i valet.

Hur demokratisk är vår demokrati?

I Sverige råder demokratin människa, en röst. Det låter bra, men det är en sanning med modifikation. En medborgare kan visserligen lägga sin röst på något av partierna efter sin övertygelse. Men frågan är hur denna övertygelse har formats.

Dom är för många nu

När jag var ute och gick med hunden häromdagen träffade jag en granne som jag är ytligt bekant med. Vi stod och tittade på ett par slamrande grävskopor som jämnade till marken där det skulle byggas ett nytt bostadshus. Plötsligt utbrister han: »Dom är för många nu«

Roten till elände i världen och i skola

Envar är sig själv närmast. Det är naturligt. Men det är när egoismen slår över i girighet som den åstadkommer elände. Sedan tusentals år härjas världen av religionsstrider. I botten för dessa har legat en strävan efter makt och rikedom.

Resurser behövs – reformer behövs också

I Stockholm har man låtit resursfördelningen till skolorna grunda sig på ett socioekonomiskt index. Det hjälpte inte. Gapet mellan skolor med lägst respektive högst andel elever som blivit behöriga till gymnasium har ökat kraftigt.

Skamlöst röstfiske

Historien upprepar sig. ör att rädda sitt parti kvar i riksdagen kräver Hägglund hårda tag mot de svagaste i samhället. Flyktingarna ska bara få tidsbegränsat uppehållstillstånd. De ska få lägre ersättning för sina levnadskostnader. Taktiken att klämma åt invandrarna har ju lyckats bra för Sverigedemokraterna. Hägglund vill inte leva sig in i situationen för människor som har flytt för sina liv från krig och förtryck. Skräcken. Otryggheten. Ovissheten om framtiden.

Tro och vetande i skolan

Pedagogiska Magasinets senaste teman är *Gud i skolan* och *Skola på vetenskaplig grund*. Vad väger tyngst, Gud eller den vetenskapliga grunden? Är de förenliga?

För vem är lärarlegitimationen bra?

Kravet på att lärarna ska ha en legitimation är en av många reformer som sjuösatts i rask takt. Frågan är vilka följdverkningar denna reform får. Är den bra för eleverna? För lärarna eller för samhället?

Skolpolitikens konsekvenser

Alla beslut och åtgärder inom skolans område får konsekvenser. De påverkar eleverna och deras lärande. Men de påverkar också situationen för många personer som har egenintressen i skolan. För några får besluten positiva konsekvenser. För andra får de negativa konsekvenser.

De tysta, de glädjefattiga

42 procent av eleverna med lågutbildade föräldrar klarar inte kunskapskraven för att gå i gymnasiet. Det är 2–3 elever i varje grundskoleklass som får lägst betyg på proven. Som inte får någon läxhjälp eller annat stöd i studierna från hemmen. Som har ett språk som fungerar bra för dem i hemmet och bland kamraterna, men som inte fungerar i skolan.

Meningslös matte fördärvar ungas liv

Det finns meningsfull mattekunskap och meningslös. Meningsfull är den mattekunskap som eleverna får användning av. Meningslös är den mattekunskap som eleverna aldrig får användning av. Ämnesexperterna i matematik hävdar att alla elever i framtiden behöver kunna mycket mer matematik. Det är en myt.

Björklunds manipulationer

Att lära sig utan betyg är lika meningslöst som att hoppa höjdhopp utan ribba har Björklund sagt ett otal gånger. Lärandet i sig verkar alltså inte ha något värde. Det är betygen som räknas. Björklund har tydligt inte reflekterat över vilka som tycker det är meningsfullt att hoppa höjdhopp. Att det bara är de elever som är duktiga höjdhoppare. Klumpiga elever som river även lågt satta ribbor vill inte fortsätta att hoppa höjd. De vänder höjdhoppställningen ryggen.

Förstelärarna – ett högriskprojekt

Skolans stora problem är kunskapsbristerna hos de skolsvaga eleverna. För att råda bot på detta har Björklund bland annat låtit tillsätta förstelärare. Dessa lärare ska vara bra lärare som ska leda utvecklingen på skolorna. Reformen väcker ett antal frågor. Vad är en bra lärare? För vilka elever är läraren bra? Vem ska avgöra om en lärare är bra? Vilka lärare kommer att bli förstelärare? Hur kommer förstelärarna att tas emot på skolorna?

Björklund sparkar på den som ligger

Det är ingen slump att Björklund för fram kraven på ordningsbetyg nu igen. Det är snart val. För åtta år sedan lyckades han framstå för väljarna som den handlingskraftiga skolpolitiker som kunde skapa ordning i skolan. Det kunde han inte. Hoten om kvarsittning, avstängning, förlängd skolplikt, skolrapportering, hemanmärkningar och ordningsbetyg funkade inte. Ändå gör han ett nytt försök att framstå som handlingskraftig.

Sant och riktigt i skoldebatten

I en debattartikel i GöteborgsPosten den 29 september kritiserar språkprofessorn Inger Enkvist den, som hon tycker, vilseledande debatten om skolans problem. I artiklar och böcker har hon dömt ut allt och alla i skolvärlden. Från sin upphöjda akademiska position anser hon sig ha förstått hur det förhåller sig med skolan.

Skolreformerna har inte funkade i Sverige

Vad beror de sjunkande skolresultaten på? Förklaringarna har duggat tätt. Ytterligare en förklaring fick vi på Göteborgs Postens debattsida häromdagen. Det beror på att eleverna inte är tillräckligt motiverade, sades det. Den förklaringen är en av de bättre. Men den räcker inte. Frågan är ju varför de inte är motiverade. Fram träder en väv av faktorer som har påverkat elevernas lärande.

Okunnigt och korkat, Jan

Jan Guillou har vanligen visat sig både kunnig och klarsynt i sina debattinlägg. Så dock inte när han ger sig in i skoldebatten. Hans krönika den 13 juli i Aftonbladet om skolan vittnade snarare om okunnighet och oförnuft. Det är faktiskt inte kaos i skolan. Det stora flertalet föräldrar och elever har i undersökning efter undersökning ansett att det är lugnt och bra i deras skola. Däremot är de övertygade om att det är stökigt i de flesta andras klassrum. Denna uppfattning har de fått genom alarmerande löpsedlar och rubriker som Guillous *Svenska skolan är världs bäst på kaos*.

Det är kunskapskraven som det är fel på

Varje år är det över 10 000 elever i årskurs nio som inte klarar kunskapskraven i matematik. Beror det på att de har fått för få lektioner i matematik? Knappast. Eleverna i grundskolan får mer än ettusen lektioner i ämnet. Det är mer än vad de får i geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap tillsammans.

Därför är eleverna inte motiverade

Vad beror de sjunkande skolresultaten på? Förklaringarna har duggat tätt. Ytterligare en förklaring sågs på Göteborgs Postens debattsida nyligen. De beror på att eleverna inte är tillräckligt motiverade, sades det. Den förklaringen är en av de bättre. Men den räcker inte. Frågan är ju varför eleverna inte är motiverade. Som barn var de ju intresserade av att få veta allt. Vad är det som har hänt? Fram träder en komplex väv av faktorer som har påverkat elevernas lärande.

Dags för helomvändning i betygsfrågan

Rädda Barnens stora undersökning om hur eleverna mår presenterades den 23 april. Den visade att nära hälften av eleverna i hög grad kände sig stressade i skolan och oroliga för sina betyg. Det måste vara något fel med en skola som bidrar till att eleverna mår så dåligt. Det grundläggande felet ligger uppenbarligen i de graderade betygen. Måste vi verkligen ge eleverna graderade betyg när de mår så dåligt av dem?

»Dig söver smickrets röst – hör sanningens en gång«

Dessa ord riktade Esaias Tegnér i en dikt till moder Svea för två hundra år sedan. De duger att riktas mot dig som skolminister i dag också. De som smickrar dig är bland annat ledarskribenterna i Alliansens tidningar och de politiker som har kommit till makten tack vare dig.

Om betygens konsekvenser

Alliansen föreslår att eleverna ska få betyg redan i årskurs fyra. Innan regeringspartierna fattar beslut om att öka omfattningen av betygen borde de söka svar på frågor som:

Rädda elever i skolan

Många elever är rädda i skolan. Rädda för att få frågan på den läxa som de inte har gjort. Rädda för att göra bort sig framme vid tavlan. Rädda för att få kritik både av läraren och hemma för dåliga betyg. Det är elever som inte har fått med sig det språk och det stöd från hemmet som de hade behövt för att lyckas i skolan. De flesta bor i socialt utsatta områden. Många har föräldrar som har problem med arbetslöshet och missbruk, dålig hälsa, dålig ekonomi och trångboddhet.